Rok II Czwartek 27 stycznia 1938 r. Nr 21

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

CODZIENNE PISMO ILUSTROWANE

7 groszy

Redakcja i administracja Aleja N. M. P. 37, tel. 17-15 czynne bez przerwy w dni powszednie od godz. 9 do godz. 19. Redaktor przyjmuje w poniedziałki, środy i piątki od godz. 18 do 20

CENY OGŁOSZEŃ: za 1 wiersz mm. w 1 szpalcie przed tekstem 40 gr., w tekście 30 gr., za tekstem 25 gr. Tabelaryczne 50 proc. drożej. Inne—według umowy. Ogłoszenia drobne -- 10 gr. od wyrazu, poszukiwanie pracy — 5 groszy od wyrazu.

Projekt zmiany ordynacji wyborczej

Na najbliższym posiedzeniu plenarnym Sejmu ma poseł Duch wnieść swój projekt ustawy o zmianie ordynacji wyborczej.

Skład Sejmu

Projekt ten przewiduje 320-osobowy skład Sejmu (112 więcej aniżeli w obecnym Sejmie), wybierany w okręgach (294 posłów) i z list państwowych (26).

Okręgi wyborcze

Państwo ma być podzielone na 98 okręgów wyborczych (o 6 mniej aniżeli obecnie), każdy okręg ma wybierać 3 posłów, przy czym miasta mają być uprzywilejowane. Miasto Warszawa ma naprzykład wybierać 18 posłów, zamiast 14 według ordynacji z 1922 r., Lwów, Kraków, Poznań po 6 (zamiast 4), Łódź 9 (zamiast 7).

Kolegia okręgowe

Projekt przewiduje głosowanie na listy, zgłaszane w t. zw. kolegium okręgowym, ustalane ostatecznie przez kolegium. Kolegium okręgowe składać się ma z delegatów, wybranych po jednym na każdy obwód wyborczy, liczący conajmniej 300 a nie przekraczający 500 wyborców, uprawnionych do głosowania. Liczniejsze obwody wybierają większą ilość delegatów (2—4). Wybór delegatów odbywa się na zasadzie ograniczonego prawa głosowania polegającego na tym, że w obwodzie wybierającym jednego lub dwu delegatów, wyborca głosuje tylko na 1 kandydata, w obwodzie wybierającym 3 delegatów na 2 delegatów, zań w obwodzie wybierającym czterech delegatów tylko na trzech.

Wybrani delegaci ustalają ostatecznie listy kandydatów poselskich.

Prawo zgłaszania list

Prawo zgłaszania list kandydatów w kolegium okręgowym projekt dr. Ducha przyznaje każdej grupie dziesięciu delegatów. Listy te staną się ważne o ile uzyskają conajmniej 20 procent ważnie oddanych głosów.

Listy państwowe mogą zgłaszać na ręce Generalnego Komisarza Wyborczego bądź wyborcy (po 1000) lub 10 posłów do któregokolwiek z trzech ostatnich Sejmów.

Ordynacja senacka

Ordynacja wyborcza do Senatu ma być oparta na podstawie t. zw. pluralizmu demokratycznego. Liczbę senatorów podnosi się do 120.

Jedną trzecią powołuje Prezydent Rzeczypospolitej w związku z czym projekt nie przewiduje przy wyborach senackich list państwowych. Pozostałych 80 senatorów wybiora się w okręgach wyborczych, którymi są województwa oraz miasto stołeczne Warszawa.

W zasadzie prawo oddania jednego głosu na senatora ma każdy obywatel po 30 roku życia, będący równocześnie wyborcą do Sejmu. W tym punkcie, ale też tylko w tym jednym, projekt dr. Ducha zgodny jest z zasadami ordynacji wyborczej 1922 roku.

Poza jednym głosem przypadającym każdemu wyborcy z tego zasadniczego tytułu projekt przewiduje szereg głosów dodatkowych z tytułu najrozmaitszych cenzusów. Ogółem tych głosów dodatkowych może być dziewięć, tak. że najbardziej pełnoprawny wyborca senacki rozporządzałby według projektu dr. Ducha aż 10 głosami.

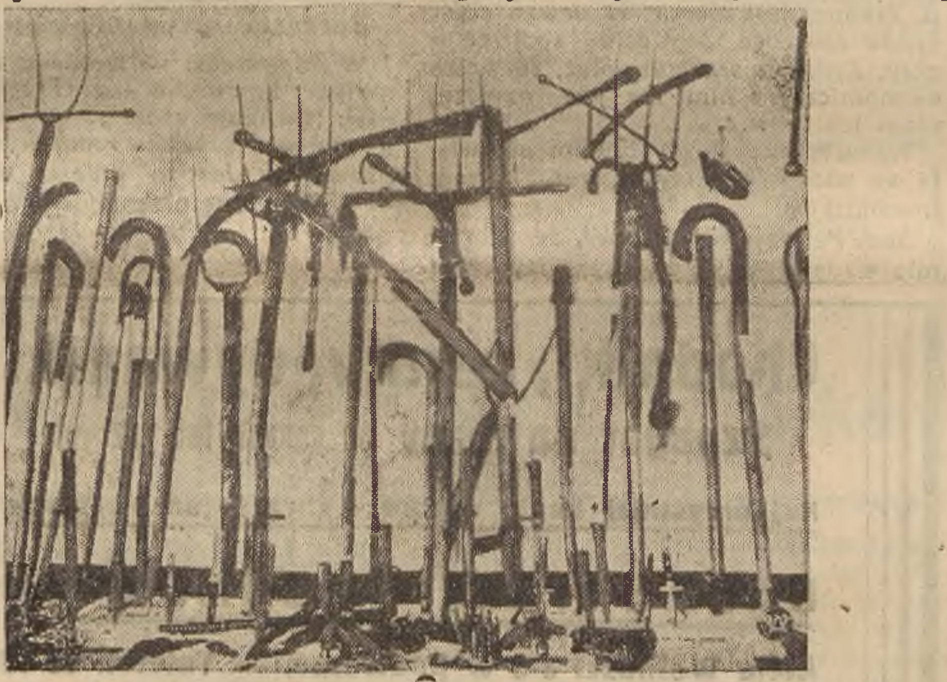
Tytuły dające głosy dodatkowe są różnorakie. Trzy z nich opierają się na zasługach, wojennych, niepodległościowych, obywatelskich, dwa z tytułu wykształcenia: średniego i wyższego, dwa z tytułu odbycia wojny za Polskę oraz służby wojskowej i jeszcze dwa — z tytułu: zaufania obywateli i sprawowania funkcji publicznej.

Szczegółowe przepisy dokładnie określają cechy poszczególnych cenzusów. Wchodzą więc tu w grę: odznaczeni krzyżem Virtuti Militari lub Krzyżem Walecznych, krzyżem lub medalem Niepodległości. wreszcie odznaczeni orderem Orła Białego, Odrodzenia Polski, Krzyżem Zasługi.

Jeśli chodzi o cenzus zaufania obywateli, to obejmuje on tych, którzy piastowali mandaty posłów i senatorów oraz posłów na Sejm Śląski, a dalej stanowiska w samorządzie terytorialnym i gospodarczym oraz w organizacjach zawodowych i gospodarczych i stowarzyszeniach wyższej użyteczności publicznej.

Wybory w okręgach (województwach) odbywają się na zasadzie list zgłaszanych bądź przez tysiąc wyborców, bądź 50 członków kolegium okręgowego z terenu danego województwa, bądź co najmniej dziesięciu posłów któregokolwiek z trzech ostatnich Sejmów. Technika głosowania i podział mandatów zaczerpnięte są z postanowień ordynacji 1922 roku.

Echa zajść w Małopolsce na forum Sejmowej Komisji Budżetowej

Podczas przemówienia, wygłoszonego ub. nocy w Sejmowej Komisji Budżetowej, przy omawianiu krwawych zajść w Małopolsce Zachodniej, Pan Premier gen. Sławoj Składkowski okazał członkom Komisji różne rodzaje broni, odebrane przez organa policyjne chłopom, biorącym bezpośredni udział w zajściach. Na zdjęciu bogata kolekcja całego arsenału, którego użyli podburzeni chłopi do walki z władzami bezpieczeństwa publicznego podczas znanych zajść na terenie Małopolski Zachodniej w sierpniu ub. roku.

Wizyta Goeringa w Warszawie

Jak podają warszawskie „Les Dernieres Nouvelles" oczekiwany jest przyjazd do Polski gen. Goeringa. Wizyta ta ma nastąpić 11 lutego br.

Wybory w Poznaniu 25 kwietnia

Urząd wojewódzki w Poznaniu doręczył tymczasowemu prezydentowi miasta inż. Rungemu zarządzenie, dotyczące wyborów do rady miejskiej w Poznaniu. Dniem zarządzenia wyborów jest 25 stycznia 1938 r. Dniem wyborów jest 24 kwietnia.

Podróże Witosa

Wincenty Witos, przebywający obecnie w Czechosłowacji, uda się w najbliższym czasie do Szwajcarii i Francji, natomiast nie zamierza się wybrać do Ameryki.

100. sesja Rady Ligi Narodów

W dniu dzisiejszym o g. 11. rozpocznie się pierwsze posiedzenie 100. sesji Rady Ligi Narodów, pod przewodnictwem Mustafy Adle, podsekretarza stanu irańskiego ministerstwa spraw zagr. Pierwsze posiedzenie będzie, według przyjętego dotychczas zwyczaju, tajne.

W sesji tej weźmie udział 7 ministrów spraw zagranicznych: Eden, Delbos, Beck, Spaak, Micescu, Munters i Litwinow. Ósmy minister spraw zagr. Rustu Aras przybędzie do Genewy w chwili rozpoczęcia obrad nad Sandżakiem, Aleksandrettą.

Bitwa pod Teruelem

Na froncie pod Teruelem toczą się w dalszym ciągu zacięte walki. Madryckie koła wojskowe przedstawiają w następujący sposób sytuację na tym froncie: zdobyte przez faszystów pozycje Campillo, Sanblancas, Concud i La Muela są najważniejszymi ogniwami łańcucha kontrofenzywy na Teruel, któ ry znajduje się obecnie pod ogniem dział. Nie wynika jednak z tego, aby nieprzyjaciel miał zdobyć miasto. Wojska rządowe bronią Teruelu ze znacznie większą zaciekłością, niż czyniły to swego czasu wojska gen. Franco.

Od 3 dni toczą się krwawe walki w pobliżu El Muleton, miejscowości położonej o 5 klm. na północny wschód od Teruelu i dominującej nad przejściem przez rzekę Alfambra.

Stany Zjednoczne przeciw Włochom

Stany Zjednoczone nie zamierzają uznać podboju Abisynni i chcą pozostać wierne doktrynie Stimsona o nieuznawaniu podbojów, dokonanych przy pomocy broni.

Sekciarze w Brazylii walczą z policją

W stanie Pernambuco wywiązała się 42 godzinna bitwa policji z bandą fanatyków sekciarskich. W bitwie tej zginęło 140 sekciarzy. Po stronie policji było pięciu zabitych. Poszukiwany oddawna przywódca sekciarzy zdołał zbiec.

Żydzi uprawiają nielegalny ubój

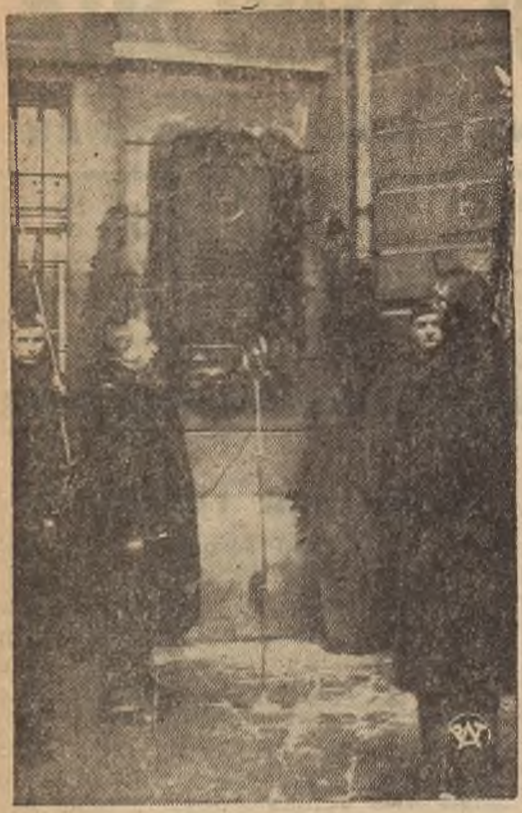
Przez kilka miesięcy obserwowano w Siedlcach wzrost nielegalnego uboju zwierząt, uprawianego przez ludność żydowską. Sprzedawano niejednokrotnie mięso z chorych zwierząt bez badania weterynaryjnego ze szkodą dla zdrowia mieszkańców. Rzeźnicy, uprawiając ubój nielegalnie, uchylali się od ustawowych obowiązków skarbowych.

Po rewizjach i konfiskatach starosta siedlecki ukarał za nielegalny ubój grzywnami pieniężnymi i więzieniem kilkudziesięciu rzeźników.

Manifestacja chińsko-sowiecka

Wręczenie listów uwierzytelniających nowego ambasadora sowieckiego w Chinach, Ługaniec Orelskiego, prezydentowi Chin Lin-Senowi w Czunkingu, dało powód do wielkiej manifestacji sowiecko-chińskiej, która wywarła silne wrażenie.

Tablica pamiątkowa ku czci powstańców z roku 1863

W ramach uroczystości 75 lecia Powstania Styczniowego, odbyła się w Łodzi uroczystość wmurowania tablicy pamiątkowej ku czci powstańców z 1863 roku w mury starego Ratusza Łódzkiego. Tablicę ufundował Związek Ochotników Wojennych Armii Polskiej. Na zdjęciu Prezydent miasta p. Mikołaj Godlewski przemawia przy odsłoniętej tablicy.

Wylew warty w Wielkopolsce

Ze Śremu donoszą, że zator — który utworzył się między Darzewicami i Świątnikami na przestrzeni 5 km, został naporem wody rozerwany i w sobotę lody spłynęły. Powódź, spowodowana dużymi opadami atmosferycznymi w lewobrzeżnym dorzeczu Warty, osiągnie przypuszczalnie swój punkt kulminacyjny w ciągu bieżącego tygodnia na poziomie ok. 3.50 mtr.

Z powodu braku grobli znajduje się obecnie w pow. śremskim około 2000 ha pól uprawnych i łąk pod wodą, północno wschodnia część miasta jest otoczona zewsząd wielkim jeziorem, które zalało już park miejski, ogródki działkowe tow. rzemieślniczo - przemysłowego oraz niżej położone ulice nowej dzielnicy w pobliżu kościoła farnego. Mieszkańcy zalanych ulic komunikują się z miastem przy pomocy łodzi. Silny prąd wody płynącej po polach i ogrodach czyni znaczne spustoszenia.

Zamachy bombowe w Palestynie

W Palestynie trwają w dalszym ciągu zamachy bombowe. W pobliżu Jerozolimy w poniedziałek wieczór ostrzelano dwa autobusy zapełnione podróżnymi narodowości żydowskiej. Jeden podróżny został ciężko — i jeden lekko raniony.

Huragan w Szkocji

Gwałtowny huragan rzucił na ziemię na jednym z lotnisk wojskowych w Północnej Szkocji 8 wielkich samolotów bombowych, ważących po 8 ton. Samoloty zostały poważnie uszkodzone.

Leningrad twierdzą

Rząd sowiecki zamierza z portu leningradzkiego uczynić potężną bazę morską nad Bałtykiem. Jest to główny powód dlaczego rząd sowiecki stara się usunąć z Leningradu wszystkie obce konsulaty.

Dostęp do Leningradu zostanie dla cudzoziemców zamknięty, a wszyscy obcokrajowcy, zamieszkali dotychczas w Leningradzie będą usunięci. Obce statki, przybywające do portu leningradzkiego, dopuszczone będą do bardzo ograniczonego pasa portu.

Z Sejmu i Senatu

W dyskusji nad budżetem min. spraw wewnętrznych posłanka Prystorowa porusza sprawę Z. N. P. i wyraża przekonanie, że dawny zarząd ZNP. nie powróci więcej na swoje miejsce.

Pos. Zaklika jest zdania, że istotną przyczyną strajków i rozruchów są postulaty polityczne.

Pierwszym postulatem wsi, to powrót Witosa. Pierwszy raz, gdy przemawiałem na tym miejscu, postawiłem żądanie objęcia amnestią Wincentego Witosa.

Pos. Kamiński wypowiada się za unormowaniem stosunków z opozycją, w konkretnym wypadku z PPS. i Stronnictwem Ludowym.

Wina i błąd rządu

Po przemówieniach jeszcze kilku mówców zabrał głos p. prem. Składkowski. Na wstępie swego przemówienia przyznał, że rząd nie docenił i nie przewidział konsekwencji strajku chłopskiego. To jest winą i błędem rządu.

Z dalszych wyjaśnień Premiera wynika, że chłopi w czasie strajku nie dopuszczali policji na tereny objęte strajkiem. Następnie p. Premier polemizuje z zarzutem jakoby na wsiach nie było samorządu. Premier Składkowski oświadcza, że wybory wójtów i sołtysów są przeprowadzone bez nacisku, w sposób uczciwy.

Następnie p. premier poruszył sprawę mniejszości narodowych. Zdaniem Premiera, wszelkie objawy nienawiści względem mniejszości narodowych są ciężkim błędem, ale od mniejszości każde państwo musi wymagać lojalności. Jeżeli chodzi o sprawę żydowską, to p. Premier jest zdania, że pewna część żydów nie chce prawdzie spojrzeć w oczy. Żydzi muszą zrozumieć, że walka ekonomiczna z nimi nie jest naruszeniem ich praw.

Komisja budżetowa Senatu omawiała we wtorek budżety emerytur i rent inwalidzkich.

Sen. Petrażycki stwierdził, że olbrzymie wydatki na emerytury przy coraz niższych uposażeniach emerytów wypływają głównie z winy biur personalnych.

Sen. Pawelec wytknął, że wielka ilość młodych emerytów wynika z wadliwej pragmatyki urzędniczej, która pozwala na emerytowanie urzędników dla dobra służby. Urzędnik powinien być zwolniony albo dlatego, że jest chory lub niezdolny do służby, albo wskutek prawidłowego wyroku dyscyplinarnego albo na własne żądanie.

Wiceminister Skarbu p. Grodyński odpowiedział, że przyrost emerytów został zahamowany i istnieje prawdopodobieństwo, że po raz pierwszy od r. 1925 Rząd nie będzie musiał w tym roku występować o kredyty dodatkowe na emerytury.

Sejmowa komisja budżetowa rozpatrywała we wtorek budżet Ministerstwa Komunikacji.

Wnioski sprawozdawcy

Sprawozdawca pos. Dudziński: wszystkie państwa europejskie już od 1933 r. zaczęły podnosić wydatki na koleje, tylko Polska obniża je stale. Odbije się to na obronności kraju i czas najwyższy zerwać z dotychczasową polityką. Zgłosił też następujący wniosek: „Skreśla się w budżecie Min. Komunikacji sumę 42 milionów zł. wpłaty do Skarbu Państwa" oraz zaproponował następujące rezolucje: 1) Sejm wzywa Rząd, aby do przyszłego roku budżetowego opracował plan komunikacyjny Państwa w dziedzinach dróg wodnych, kołowych i żelaznych i ażeby sprawy komunikacyjne postawił przed innymi w planie inwestycyjnym.

Sprzeciw przedstawicieli rządu

W odpowiedzi na wniosek referenta, minister komunikacji p. Ulrych oświadczył: Nie mam żadnego mandatu od Rządu, aby przyjąć wniosek pos. Dudzińskiego, Jest to wniosek wkraczający w dziedzinę przebudowy całego budżetu.

Nowe zamiary Hitlera

W piątą rocznicę rewolucji narodowo-socjalistycznej w Niemczech, w dniu 30 stycznia, ogłosić ma Hitler według pogłosek ze źródeł szwedzkich wytyczne nowej konstytucji niemieckiej, mającej zastąpić istniejącą jeszcze formalnie konstytucję wejmarską. Wytyczne nowej konstytucji, wypracowanej przez ministra spraw wewnętrznych dra Fricka, przewidują całkowitą likwidację Reichstagu.

Równocześnie wraz z wejściem w życie nowej konstytucji, nastąpić ma daleko idąca rekonstrukcja rządu niemieckiego. W Niemczech powołana zostanie do życia rada państwa, w której zasiadać będą wszyscy 18 tu członkowie gabinetu. Właściwy gabinet składać się ma w przyszłości tylko z Hitlera, Goeringa, Blomberga, Fricka i Funka. Ten nowy podział rządu niemieckiego na radę państwa i na suwerenny gabinet urzeczywistni wkońcu „stuprocentową totalność państwa narodowo - socjalistycznego, ponieważ w skład jego wchodzić będą wyłącznie członkowie partii.

Sprawy żydowskie w Rumunii

Minister Cuza, jako prezes rządzącej partii chrześcijańsko - narodowej zażądał od ministra handlu rozwiązania związku wielkiego przemysłu i kapitału w Bukareszcie, do którego należą w większości żydzi, a który popularnie zwany jest „klubem miliarderów". Związek powyższy przed kilku dniami wydał przyjęcie dla ministra handlu Giguru, przy czym na bankiecie obecni byli również żydzi.

Chcą wyjechać do Palestyny

W całej Rumunii, zwłaszcza w Besarabii żydzi składają masowo podania do organizacyj sjonistycznych, prosząc o zezwolenie na emigrację do Palestyny. Zwołana w tej sprawie konferencja syjonistów, postanowiła zwrócić się do rządu angielskiego o zwiększenie obecnie kontyngentu dla emigrantów-żydów z Rumunii na wyjazd do Palestyny. Organizacje syjonistyczne powołują się przy tym na powiększenie kontyngentu w 1933 roku dla żydów z Niemiec.

PRZEGLĄD PRASY

Konserwatywny „Czas" podaje po onegdajszym uchwaleniu przez Radę Min. projektu ustawy o samorządzie gminnym m. st. Warszawy następujące szczegóły przyszłego ustroju samorządu stołecznego:

— *„Jak się dowiadujemy, pierwszy z uchwalonych przez Radę Ministrów projektów dotyczących ustroju m. st. Warszawy ustala władzę przyszłych organów miejskich.*

Władzami tymi są: prezydent miasta, rada miejska, złożona z 100 członków i rady dzielnicowe, których liczbę ustali Rada Ministrów, a zatwierdzi Minister Spraw Wewnętrznych.

Prezydenta miasta wybiera rada miejska na lat 10 i zatwierdza Prezes Rady Ministrów.

Radę miejską wybiera się na lat 5. Z pośród członków rady miejskiej 60 wybranych zostanie w powszechnym głosowaniu przez mieszkańców miasta, zaś 40 wybiorą w połowie organy samorządów zawodowych i gospodarczych, a w połowie organizacje pracownicze, umysłowe i fizyczne."

Pisma opozycyjne traktują ten projekt, jako ograniczenie dostępu szerokich rzesz do urn wyborczych i podejmują kampanię prasową za zmianą tego projektu, który, uchwalony przez Radę Ministrów, ma wejść obecnie pod obrady Sejmu i Senatu.

* * *

Coraz częściej powtarzają się w świecie i w Polsce „protesty" przeciw urojonym krzywdom żydowskim. W tych „protestach" biorą też udział profesorowie uniwersytetów, co wywołuje pewne refleksje na łamach prasy. W związku z tym pisze „Mały Dziennik":

— *„Oto co jakiś czas jesteśmy świadkami zjawiska, że ten lub ów profesor uznaje za stosowne uczynienie jakiejś demonstracji dla zaznaczenia, iż jest przeciwnikiem „ghetta" ławkowego dla żydów. Robi to przy tym z reguły w sposób jak najbardziej drażniący, wyrażając się obelżywie o polskiej młodzieży, co z kolei stanowi nieraz powód dalszych, jak najbardziej pożałowania godnych niepokojów.*

Oczywiście, tylko bardzo nieliczni spośród profesorów - Polaków biorą udział w tej akcji. Jest ona jednak tak wyraźnie zgodna z całą taktyką żydów w obecnym momencie, jest tak ściśle dostosowana do ich planu, że z konieczności skłania do zastanowienia się, gdzie należy szukać jej źródeł. I tu zarówno nazwiska osób, które tę akcję prowadzą, jak jej cel, tak uzgodniony z polityką żydowską na tym terenie, jawnie całkiem zdają się wskazywać na w o l n o m u l a r s t w o. Z tego faktu opinia polska winna jasno zdać sobie sprawę. Widoczne jest bowiem jak niebezpieczne są wpływy sekty masońskiej w świecie profesorskim, skoro ich skutkiem staje się dezorganizowanie normalnego biegu prac naukowych na uczelniach tak pożądanego przecież i tak potrzebnego, zarówno dla wykładających, jak i młodzieży".

Mobilizacja sił masońskich na polskich uczelniach jest faktem tak widocznym, że prof. Michałowicz już publicznie obsypuje pochwałami sektę masońską.

Z życia Częstochowy i okolicy

KALENDARZYK

STYCZEŃ
27
CZWARTEK

Dziś: Jana Złotoust.

Jutro: Obj św.Agnieszki

Słońce: Wschód 7.26
Zachód 16.13

Księżyc: Wschód 4.25
Zachód 12.33

Dyżury aptek

W nocy ze środy na czwartek dyżurują apteki przy ul. Alei N.M.P. 14 i na Ostatnim Groszu, w nocy z czwartku na piątek — przy ul. Alei N. M. P. 26 i na Zawodziu.

— Związek Ochotników Wojennych R. P. wręczył p. por. Wojciechowi Jędrzejkiewiczowi, weteranowi z 1863 roku dyplom honorowego członka Związku. Wręczenia dyplomu dokonał dr Alfred Franke w towarzystwie członków zarządu, z którymi złożył wizytę czcigodnemu Weteranowi w Jego prywatnym mieszkaniu przy ul. Racławickiej.

Odznaczenie P. C. K
za wybitną pracę

Ogół społeczeństwa zazwyczaj mało interesuje się szeroko zakrojoną i owocną akcją P. C. K. na terenie naszego miasta.

I dlatego tylko nieliczni wiedzą jak trudne były, przed laty, w zaczątkach naszej państwowości, warunki tej pracy, i jakie przeszkody się piętrzyły. I w tych ciężkich czasach Polski Czerwony Krzyż spełniał ofiarnie swą szczytną misję, z której się wywiązał i doszedł do dzisiejszego rozwoju. Mało wiemy o tych którzy ofiarnie pracowali nad rozwojem tej tak wysoce pożytecznej placówki społecznej.

Oceniając te szlachetne wysiłki cichych pracowników idei, Polski Czerwony Krzyż chcąc choć w skromnej części wynagrodzić ich trud, postanowił odznaczyć ofiarnych działaczy medalem za długoletnią pracę. W dniu onegdajszym w miejscowym Oddziale P. C. K. odbyła się dekoracja odznaczonych.

Odznaczeni zostali pp.: dyr. H. Stalens i dr. A. Słowiński.

Odznaczonych udekorował prezes Oddziału P.C.K. dr. A. Hall, w imieniu Prezydium Komitetu Głównego, serdecznie w swym przemówieniu dziękując im za dotychczasową pracę i życząc im dużo szczęścia w dalszej ich działalności dla dobra Najjaśn. Rzplitej i Polskiego Czerwonego Krzyża, po czym odbyła się wspólna fotografia.

— Zebranie felczerów. Walne roczne zebranie Zw. Felczerów odbędzie się 30 bm. o g. 15, w lokalu p. W. Michno Aleja NMP 49.

— Zebranie okręgu KSM. W czwartek, 27 bm. odbędzie się zebranie okręgu KSM w sali AK (Aleja NMP 64). Początek o g. 19,15. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Kiedy stanie szkoła
na Ostatnim Groszu?

Mieszkańcy Ostatniego Grosza nie mogli doczekać się, kiedy magistrat przystąpi do budowy gmachu szkoły powszechnej dla potrzeb tej dzielnicy i zorganizowali własny Komitet budowy szkoły.

Dotychczasowa działalność tego Komitetu może poszczycić się zebraniem kilkunastu tysięcy złotych i wybraniem odpowiedniego placu pod budowę.

Ponieważ Zarząd Miejski zdecydował przyjść Komitetowi z finansową pomocą, należy spodziewać się, że już z wiosną Ostatni Grosz przystąpi do budowy własnej szkoły, stwierdzając jeszcze raz, że lepiej jest podejmować pewne kwestie na własną rękę i odpowiedzialność, niż tracić czas na beznadziejne wyczekiwanie, aż ktoś coś dla nas i za nas zrobi.

— Zderzenie taksówek. Przy zbiegu Alei N. M. P. z Aleją Wolności zderzyły się dwie taksówki. Szoferzy obu taksówek odnieśli niewielkie obrażenia cielesne.

Uczestnicy walk o Niepodległość
mają zapewnioną pracę, lub zaopatrzenie

Wczoraj weszło w życie rozporządzenie wykonawcze ministra Opieki Społecznej o zapewnieniu pracy i zaopatrzeniu dla uczestników walk o Niepodległość.

Według ustawy, uczestnikami walk o Niepodległość są ci wszyscy, którzy posiadają Krzyż lub medal Niepodległości.

Poza tym specjalne rozporządzenie ministra Spraw Wojskowych określi w najbliższej przyszłości inne kategorie osób, które, choć nie posiadają powyższych odznaczeń, mają jednak prawo do tytułu uczestnika walk o Niepodległość.

W urzędach państwowych uczestnicy walk o Niepodległość mają pierwszeństwo w uzyskaniu pracy. We wszystkich instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych i prywatnych na każdych 33 pracowników musi być zatrudniony 1 uczestnik walk o Niepodległość.

W ciągu 30 dni od wejścia w życie rozporządzenia, czyli od 24 lutego r. b. pracodawcy nadesłać winni do wojewódzkich biur pośrednictwa pracy wykazy, podające ogólną liczbę zatrudnionych pracowników oraz liczbę zatrudnionych „niepodległościowców".

Jeśli uczestnicy walk o Niepodległość nie może być zatrudniony z uwagi na wiek, lub słabe zdrowie, wówczas będzie miał prawo do zaopatrzenia pieniężnego.

Śmietnik w śródmieściu

Prawie w samym śródmieściu Częstochowy jest ul. Wały Dwernickiego, łącząca Aleje N. M. P. z ul. Jasnogórska.

Z racji swego położenia winna być ona bardzo ruchliwa, gdyby nie to, że wąski jej wylot jest z reguły zajęty pojazdami konnymi, nadto ulica ta prawie wcale nie posiada jezdni.

Pełna błotnistych wybojów, zasadzek i niemiłych niespodzianek w postaci kup wywożonych tutaj śmieci, jest bardzo trudna do przebrnięcia, zwłaszcza w porze nocnej, drugą bowiem właściwością tej ulicy jest zupełny prawie brak oświetlenia.

Mieszkańcy tej ulicy, ci, którzy są zmuszeni przechodzić Wałami Dwernickiego, nie mogą znaleźć przyczyny dla której miejscowe władze miejskie z taką pieczołowitością pielęgnują ten regionalny śmietnik w śródmieściu.

Może ulica ta ma charakter „zabytkowy", a może poprostu o tej ulicy zapomniano, nie prowadzi bowiem ona do żadnego urzędu, z którym magistrat miałby coś wspólnego.

Poruszając tę sprawę, wyrażamy imieniem mieszkańców tej „zapomnianej" ulicy nadzieję, że może w tegorocznym planie inwestycyjnych robót miejskich znajdzie się miejsce na doprowadzenie Wałów Dwernickiego do możliwego stanu.

Chyba, chyba... że i ten głos nie trafi do władz miejskich.

Odezwa Okręgu LMK
w sprawie zbiórki na budowę ścigacza łodzi podwodnych

W najbliższych dniach zostanie wydana odezwa do społeczeństwa częstochowskiego w sprawie składania ofiar na budowę ścigacza łodzi podwodnych.

Przedstawiciel okręgu Radomsko-Kieleckiego p. Guth oraz przedstawiciel miejscowego obwodu LMK kpt. Górniewicz złożyli J. E. ks. biskupowi dr T. Kubinie wizytę celem uzyskania podpisu na odezwie. J. E. ks. bp dr T. Kubina przyrzekł bardzo chętnie całkowite poparcie pięknej akcji budowy ścigacza.

— Przed Komisją Rozjemczą. Miejscowy Inspektor Pracy ma poczynić usiłowania doprowadzenia do] polubownego zlikwidowania zatargu między dozorcami a właścicielami nieruchomości, by sprawy zatargu nie oddawać pod arbitraż Komisji Rozjemczej.

— Koło LMK przy szkole powsz. Nr 15 Obwodowi LMK w Częstochowie do całego szeregu kół, przybyło jeszcze jedno koło szkolne, przy szkole powszech. Nr 14 prowadzone przez p. Marię Wódecką.

— Zabawa taneczna Polskiego Białego Krzyża We wtorek, dn. 1 lutego br., o g. 21.. w nowocześnie urządzonej świetlicy Gimn. im. R. Traugutta przy ul Staszica 5 (boczna Jasnogórskiej) Polski Biały Krzyż Koło w Częstochowie urządza zabawę taneczną. — Wejście zł 1.49. Strój wizytowy. Dochód przeznaczony na cele oświatowe miejscowego garnizonu.

— Nowe placówki pocztowe. W uzupełnieniu wzmianki o nowych placówkach pocztowych komunikujemy, że nowe agencje pocztowe powstaną w niedługim czasie na terenie naszego powiatu w Hutkach, Lipiu i Parzymiechach.

Telefon zbytkiem w Częstochowie

Stosunkowo zbyt wysokie opłaty telefoniczne i nieprzystosowanie do potrzeb życia codziennego ryczałty tych opłat, jak również ospałe tempo życia handlowego i przemysłowego w Częstochowie sprawiły, że w ciągu całego 1937 r. Częstochowa przeprowadziła zaledwie 2 miliony rozmów telefonicznych, przeciętnie więc na 1 mieszkańca Częstochowy przypada 16 rozmów na rok, a więc rozmowa w okresie 3—4 tygodni.

Powinno to zmusić urząd telegraficzny do żywszej działalności propagandowej na rzecz używalności telefonów i do zmiany ryczałtu przy odpowiedniej obniżce ceny za korzystanie z aparatów telefonicznych. Gorzej jest z telegramami. Na 7 mieszkańców Częstochowy przypada rocznie zaledwie jeden telegram.

Zaginięcia listów
będą badane przez pocztę

Dyrekcje pocztowe wydały nowy okólnik, obostrzający kontrolę nad doręczaniem przesyłek pocztowych.

Prowadzona będzie przez wszystkie urzędy pocztowe dokładna statystyka reklamacji zgłaszanych z powodu zaginięcia listów. Wszelkie reklamacje dotyczące niedoręczania listów badane będą w sposób skrupulatny.

— Dorożkarz najechał na rowerzystę. Kaczmarzyk Andrzej, zam. w Szarlejce, gm. Grabówka zameldował policji, że w dniu 24 bm. dorożkarz (nr rej. 77) — Radziejewski najechał na niego dorożką, wskutek czego połamał mu rower, wart. 50 zł.

— Jest morderca. Mordercą ś. p. Adeli Gruszkówny nauczycielki we wsi Bór Zapilski, okazał się 21-letni Piotr Parkitny, mieszkający tuż obok szkoły. Obrodni dokonał z zemsty.

Nie chcą emerytury
Zwolnieni — proszą o pracę

W tych dniach dyr. fabr. „Częstochowianka" zwolniła kilkudziesięciu starych robotników, którzy osiągnęli 65 lat życia i tym samym nabyli prawo do emerytury, wynoszącej 25 zł. miesięcznie.

Wobec tak nikłej renty, robotnicy nie mogą utrzymać się, tymbardziej z rodziną i zwrócili się do dyr. fabryki z prośbą o pozostawienie ich w fabryce, podkreślając, że mimo podeszłego wieku mają siły do dalszej pracy.

— Ze zjazdu pracowniczego w Warszawie. W dn. 23 bm. odbyło się zebranie Komisji Porozumiewawczej Związków Pracowniczych w Częstochowie, na którym delegat na Kongres Pracowniczy w Warszawie inż. T. Bieszczanin złożył szczegółowe sprawozdanie z przebiegu obrad. Po za tym omawiana była sprawa przyznania urzędnikom państwowym i samorządowym w Częstochowie dodatku drożyźnianego z uwagi na charakter turystyczny miasta Częstochowy i wniesienia odpowiednich memoriałów w tym przedmiocie do miarodajnych czynników.

Na zebraniu tym powołano również specjalny komitet, który ma zająć się organizacją klubu ogólno-urzędniczego w Częstochowie. W skład komitetu weszli mgr W Kwiatkowski (SUP), Jaszcz (Stow. Urz. Skarb.), T. Ruciński (ZNP), Gaczkowski (Unia Z. P. Umysł.).

Z Sądu Okręgowego

Przemyt eteru

Szczawiński Leon i Ciernia Stanisław, obaj mieszkańcy Wrzosowy, w dniu 6 października ub. r. zostali schwytani przez straż graniczną, która zauważyła przelewających w lesie do butelek eteru.

Ciernia zdołał uciec porzucając pęcherz z eterem.

Wczoraj Sąd Okręgowy skazał obu po 6 miesięcy więzienia i po 100 złotych grzywny z zamianą na 10 dni aresztu.

Szczawiński w swojej obronie zeznał, że obaj przeszli granicę w poszukiwaniu pracy. Gdy jednak powracali straż graniczna niemiecka nie chciała ich przepuścić doradzając im kupno towarów. Idąc za niemieckimi wskazaniami „dewizowymi" kupili eter.

Tabela loterii

16. dzień ciągnienia

Główne wygrane

I ciągnienie.

10.000 zł — 14864 75682 88200 88525 140308 144006.

5.000 zł — 10787 57738 91503 184749

50.000 zł — 169695

30.000 zł — 82391

20.000 zł — 105213

10.000 zł — 96035

Po 5.000 zł — 38918 89058 102500 118688.

Po 2.000 zł — 9524 25218 27571 37065 42244 52158 76946 83593 88297 102427 104848 106815 113593 121401 137833 155175 168421 175385 177237 178960 186848 190036.

17 dzień ciągnienia

Stała dzienna wygrana 5.000 na nr. 148101.

50,000 zł — 43747.

30.000 zł — 190240

10.000 zł — 54 542 90308 98770

5.000 zł. — 182.771 188679

2.000 zł — 15118 17642 33489 67144 71.820 87230 90288 109781 117776 130922 134284 140546 176878 181002.

II ciągnienie

Stała dzienna wygrana 20.000 zł na nr 156236.

10.000 zł — 180726

5.000 zł — 41486 81725

2 000 zł — 4800 23265 39531 41929 54836 74547 82121 87089 87762 91074 100956 109644 123377 115596 116929 118871 129751 133221 133337 147397 147426 160923 174790 181839 186408

Z całej Polski

Tryumf kartofli

Główny Urząd Statystyczny opracował zestawienia dotyczące spożywania poszczególnych artykułów rolniczych. — Jak się okazuje jedno z najpoważniejszych miejsc w konsumpcji zajmują ziemniaki, stanowiące główny artykuł spożywczy ludności wiejskiej. Przeciętnie w Polsce spożycie kartofli wyniosło w roku ubiegłym 76 8 kg na głowę ludności.

Katowice budują najdłuższą na świecie bieżnię w hali

Swego czasu Pogoń katowicka zwróciła się do magistratu m. Katowic o przebudowie hali powystawowej w parku Kościuszki na halę sportową. Chodziło przede wszystkim o wybudowanie w tej hali drewnianej bieżni.

W tych dniach magistrat zgodził się na wybudowanie bieżni, która ma być jedną z największych na świecie (jeżeli chodzi o długość), długość bieżni bowiem będzie wynosiła ponad 200 m, podczas gdy najdłuższe drewniane bieżnie, znajdujące się w Ameryce, nie przekraczają 180 m.

Szukamy surowców

W nadchodzącym roku budżetowym będzie położony szczególny nacisk na uniezależnienie się Polski w dziedzinie zapotrzebowania surowców.

Przewidziane jest zwiększenie poszukiwań geologicznych, gdyż już w roku 1937 natrafiono w wielu miejscach na nowe złoża żelaza innych cennych rud.

W roku budżetowym 1938/39 wyasygnowane będą na ten cel specjalne kredyty.

Poszukiwania prowadzone będą przez 30 specjalistów-gelogów.

Przymus szczepień przeciwko dyfterytowi

Organizacje lekarskie wystąpiły do Służby Zdrowia z projektem wydania przepisów wprowadzających w Polsce przymus szczepienia przeciw dyfterytowi. Przymus ten objąłby wszystkie dzieci uczęszczające do szkół powszechnych. Stwierdzono bowiem, że jedno z najpoważniejszych miejsc w wykazach chorób epidemicznych zajmuje stale dyfteryt. Przymusowe szczepienia przeciwdyfterytowe zastosowane już zostały w licznych krajach europejskich.

NA FALI RADIOWEJ

„Finał"

Słuchowisko „Finał", które Polskie Radio nadaje dn. 27 I o godz. 19.00 jest debiutem radiowym znanej publicystki i literatki Stefanii Podhorskiej — Okołow. Oto w kilku słowach treść utworu: Sławny kompozytor ogłasza konkurs na dokończenie swojej sonaty, sam napotyka bowiem na niezwalczone trudności w wypracowaniu zakończenia. Pierwszą nagrodę zdobywa... córka kompozytora. Ojciec zaskoczony jest tym faktem. Tutaj autorka kończy słuchowisko, jakgdyby sentencją: nieuchronna jest chwila, gdy musimy oddać sztafetę nadchodzącemu pokoleniu. Na tej treści osnuty jest dramat czworga ludzi.

Ze świata

Litwa wyludnia się

Na Litwie od kilku lat daje się zauważyć stałe zmniejszenie się przyrostu naturalnego. W roku 1937 przyrost ten w porównaniu z rokiem 1936 zmniejszył się o 6,9 proc.

Wiosna na Kaukazie

Na kaukazie, na wybrzerzu morza Czarnego, głównie w Abchazji, panuje niezwykle ciepła pogoda. W Gagrach i Suchumie zakwitły narcyzy, fiołki, cyklaneny, róże i maliny, co normalnie bywa dopiero w marcu.

Wybuch w laboratorium

Na wyspie Harakka pod Helsingforsem nastąpił wybuch w laboratorium wojskowym podczas pobytu inspektora piechoty wojsk finlandzkich gen. Heikinheimo. Generał jest zabity. Pięciu wyższych wojskowych, m. in. inspektor artylerii płk. Vanstroem jest ciężko ranny.

Pierwsze Wysokogórskie Obserwatorium Meteorologiczne na Kasprowym Wierchu

Rzut oka na budynek Obserwatorium (zbudowany z kamienia i ma 13 pomieszczeń)

Ilu żydów opuściło Niemcy

W naukowym organie populacyjnym „Population" ukazała się rozprawa dra Kurta Zielenzegera, który obliczył, że od początku 1933 do końca 1937 opuściło Niemcy 135 tysięcy żydów, co stanowi trzecią część ówczesnego żydostwa niemieckiego. Według tychże obliczeń 43 tysiące żydów niemieckich osiedliło się w Palestynie, 30 tysięcy w krajach zachodnio europejskich, 20 tysięcy w krajach północno i wschodnio-europejskich, 15 tysięcy w Ameryce Północnej, 21 tysięcy w Ameryce Południowej, 4 tysiące w Afryce Południowej, i dwa tysiące w różnych innych krajach.

Według tych obliczeń na początku stycznia przebywało w Anglii 4 tysiące żydów niemieckich, we Francji 6 tysięcy, w Holandii 5 tysięcy, w Danii tysiąc, w Austrii 1.500, w Czechosłowacji tysiąc, we Włoszech 2 tysiące, w Szwecji 800, w Norwegii 300, zaś w Jugosławii 500.

Litwa gnębi Polaków

Reforma rolna na Litwie dotknęła 2 300 majątków. Olbrzymia większość tych majątkow znajduje się w rękach polskich. Po przeprowadzeniu reformy, wiele majątków znajdujących się w rękach polskich, przeszło w obce ręce.

Komunizm w Czechach

Na prowincjonalnych wiecach czeskiej partii narodowo - socjalistycznej coraz częściej słyszy się wezwania do utworzenia frontu ludowego z komunistami.

HUMOR

ZNA ŻONĘ

Pan Trzepałko czeka na dworcu na swą żonę, powracającą z kuracji. Nagle z megafonu padają słowa:

— Pociąg pospieszny z Krynicy spóźni się o pół godziny.

Pan Trzepałko uśmiecha się ironicznie i mruczy:

— No, naturalnie, moja żona.

IDEALISTA

— Alfredzie, nie przypuszczam, że żenisz się ze mną dla pieniędzy?

— Ależ dziecko drogie, wykluczone. A zresztą wątpię, czy zostanie coś z twoich pieniędzy, gdy twój papa popłaci moje długi.

UNIWERSALNY ŚRODEK

— Od dawna pan czuje bóle?

— Od tygodnia, panie doktorze.

— Ależ, człowieku, pan ma żebro złamane. Dlaczego pan nie przyszedł wcześniej?

— Widzi pan, panie doktorze, gdy mi coś dolega, moja żona zawsze mi mówi: „Auguście, przestań palić".

Kariera Marii Siemionowej

Przedziwna kariera Marii Siemionowej — II-voto Karachan rozpoczęła się w Leningradzie.

Jako młoda dziewczyna tańczy w „corps de ballet" dawnej opery Mariskiej. Zwraca na siebie uwagę talentem i patologiczną wprost ambicją.

Koleżanki płoną do niej nienawiścią. Uważają ją za intrygantkę gotową poświęcić wszystko dla kaprysu.

Natomiast wśród mężczyzn cieszy się śliczna, zgrabna dziewczynka o migdałowych oczach, niewinnej, filuternej buzi, olbrzymim powodzeniem. Sprytna Maria darzy jednak szczególnymi względami jednego z kierowników opery — Siemionowa.

Kalkuluje trzeźwo. Siemionow lada dzień powołany będzie do opery moskiewskiej. On jeden z wszystkich wielbicieli może być dla niej odpowiednią odskocznią do dalszej kariery.

...Slub. Po kilku miesiącach Maria Siemionowa figuruje na afiszu opery leningradzkiej jako primabalerina.

Pierwszy etap ma już za sobą. — W tym to czasie mąż zostaje przeniesiony do Moskwy na kierownika państwowej szkoły baletowej. Po stosunkowo krótkim czasie udaje mu się wywalczyć gościnny występ dla swej żony.

Maria Siemianowa zatańczy w wielkiej operze na placu Świerdłowa.

Huragan braw zrywa się przy zapadnięciu kurtyny. Maria Siemianowa tańczyła tego wieczora jak nigdy dotychczas. „Dziewczyna z Leningradu" przebojem zdobyła Moskwę.

Dzięki swej urodzie udaje się jej nawiązać kontakt ze sferami rządowymi. Pomocny jest jej przy tym niedawno rozstrzelany „czerwony baron" Steiger, gepista, pozujący na mecenasa sztuki.

Nowy sukces. Wciągnięta jest na listę tych artystek, które zapraszane są na przyjęcia dyplomatyczne.

Na jednym z balów w „Narkomindiele" poznaje Karachana, ówczesnego zastępcę komisarza ludowego spraw zagranicznych.

Ormianin cieszy się sławą najelegantszego bolszewika, jest przystojnym mężczyzną, politykiem o olbrzymich wpływach i stosunkach.

Siemionowa zarzuca na niego swe sidła. Już następnego dnia przed bocznym wyjściem dla artystów opery, stoi wspaniały Lincoln, luksusowe auto Karachana.

Sensacją Moskwy jest rozwód dyplomaty, który dla Siemionowej porzuca żonę i dzieci. Primabalerina bez żalu opuszcza pierwszego męża. Nie jest jej więcej potrzebny...

Przenosi się do pałacu Karachana na Spirydówce. Biorą ślub. Zdawałoby się, że „dziewczyna z Leningradu" osiągnęła cel swego życia. Liczy 24 lata, jest piękną, sławną, kochaną.

Teraz marzy o Paryżu, Londynie, Nowym Jorku. Pragnie uznania całego świata.

Karachan zostaje ambasadorem w Ankarze. Znawcy czerwonego firmamentu twierdzą, że jest to pierwsza oznaka zaćmienia jego gwiazdy.

Siemionowa cieszy się z wyjazdu. Da jej to sposobność występowania za granicą.

Karachan organizuje jej występ w Paryżu. Primabalerina opery moskiewskiej tańczy bez większenia powodzenia. Krytyka jest chłodna. Niedyskretne tygodniki wskazują na polityczne kulisy tego gościnnego występu.

Związana kontraktem z operą moskiewską, oddana całkowicie swej sztuce dojeżdża jedynie do męża do Ankary.

Pewnego dnia Karachana odwołują. Obiecują mu podobno nowe wysokie stanowisko.

Na dworcu w Moskwie wita go żona. A w godzinę później jest aresztowany.

Jaki będzie los Siemionowej? — pytają wszyscy. Mija tydzień, drugi... Sensacja! Pani Karachan znajduje się na liście artystów odznaczonych orderem Czerwonego Sztandaru Pracy. Jak gdyby nigdy nic, zjawia się w „Narkomindiele" na przyjęciu dla prasy zagranicznej.

Nieco później podczas wizyty łotewskiego ministra Muntersa olśniewa wszystkich swą wspaniałą toaletą na uroczystym balu reprezentacyjnym.

Dla nikogo nie jest już tajemnicą, że towarzyszka Karachana zdradziła swego męża, że jest agentką GPU. Prawo sowieckie przewiduje bowiem natychmiastową banicję dla żon swych więźniów politycznych, Tuchaczewska, Putnowa i inne poszły „na zsyłkę" na Sybir.

Za jaką cenę piękna tancerka zdradziła swego męża? Może ujawni to przyszłość...

Przez pewien czas krążyły w Moskwie pogłoski jakoby Siemionowa była przyjaciółką Stalina. Osoby dobrze poinformowane twierdzą, że są to zwykłe plotki, rozsiewane przez samą Siemionową.

A baletmistrz Siemionow skończył oczywiście na Łubiance...

PROGRAM RADIOWY
OGÓLNOPOLSKI

CZWARTEK

6,15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze".
6.20 Gimnastyka.
6.40 Koncert poranny
7,00 Dziennik poranny.
8.00 Audycja dla szkół,
8,10—11,15 Przerwa.
11,15 Symfonia klasyczna—poranek muzyczny
11,40 Śpiewa Marian Anderson (płyty)
11,57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa
12,03 Audycja południowa
15,30 Wiadomości gospodarcze.
15,45 Rozmowa muzyka z młodzieżą
16.15 Muzyka taneczna
16,50 Pogadanka aktualna.
17,00 „Książka i wiedza"—odczyt
17,15 Recital fortepianowy
17,50 Poradnik sportowy
18,00 Wiadomości sportowe.
18,10 Skrzynka ogólna
18,30 Program na jutro.
18,35 Audycja dla wsi.
19,00 Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Finał"
19,30 Boże Narodzenie w Słowacji.
19,50 Pogadanka aktualna
20,00 „Cieszmy się życiem"—koncert
20.45 Dziennik wieczorny.
20,55 Pogadanka aktualna
21,45 „Wacław Borowy — laureat Literackiej Nagrody Państwowej"
22,00 Twórczość Karola Szymanowskiego
22,50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.
23.00 Muzyka lekka i taneczna.

Prenumerata miesięczna z odnoszeniem do domu lub wysyłką pocztową zł. 1.60

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: Edmund Słotwiński. Odbito w drukarni „Udziałowej", Aleje 41.